

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	2
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
3	VILKÅR.....	4
	3.1. GRUNDFORHOLD	4
	3.1.1. Generelle forhold	4
	3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	5
	3.2.1. Stalde og anlæg	5
	3.3. HUSDYRBRUGETS AREALER	5
	3.3.1. Ejede og forpagtede arealer	5
	3.3.2. Anden afsætning af husdyrgødning	5
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	6
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	6
	4.1.1. Stald og anlæg	6
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
	4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	7
	4.2.2. Transport.....	7
	4.2.3. Ammoniak	8
	4.2.4. Lugt	9
	4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER	9
	4.4. BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER	10
	4.4.1. Bilag IV-arter	10
	4.5. NITRAT OG FOSFOR.....	10
	4.5.1. Nitrat og fosfor til vandløb og søer	10
	4.5.2. Nitrat til Vadehavet	12
	4.5.3. Nitrat til grundvand.....	15
	4.5.4. Fosfor til Vadehavet	15
5	HØRINGER	16
6	KLAGE VEJLEDNING	16
7	BILAG.....	17
8	REFERENCER	17

1 INDLEDNING

Bjarne Madsen har den 3. november 2015 søgt om tillægsmiljøgodkendelse til husdyrbruget på Branderupvej 47, 6535 Branderup J.

Tillægsgodkendelsen omfatter udelukkende følgende ændringer i forhold til den godkendelse som er meddelt til husdyrbruget 14. august 2014:

- Ændring af dyreholdet med færre køer og flere kvier.
- Ændring af udbringningsarealer.
- Vilkår om fodring med reduceret råproteinindhold udgår.

Tønder Kommune har på baggrund af ansøgningsmaterialet og vurderingerne i dette tillæg, valgt at godkende den ansøgte ændring.

Godkendelse af 22. april 2009 er stadig gældende.

Når denne tillægsgodkendelse udnyttes bortfalder nogle af vilkårene i godkendelsen af 22. april 2009 og en række nye vilkår tilføres. For overskuelighedens skyld er der i bilag 2 et katalog over de samlede gældende vilkår.

Kontaktoplysninger:

Bjarne Madsen
Branderupvej 47, 6535 Branderup J
Telefon: 74 83 51 72
Mobil: 40 17 87 42

Bedriftsoplysninger:

CVR: 17483080
Ejendom nr.: 5500019470

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Husdyrproduktion:

Ændring fra 163 malkekøer (årsdyr, tung race, 9234 kg mælk), 32 småkalve (årsdyr, tung race, 0-5 mdr.) og 7 opdræt (årsdyr, tung race, 24-26 mdr.) til 140 malkekøer (årsdyr, tung race, 10120 kg EKM) , 60 småkalve kvier og stude (årsdyr, tung race, 0-13 mdr.), 50 opdræt (årsdyr, tung race, 13-23 mdr.) og 70 tyrekalve (produceret dyr, tung race, 40-60 kg).

Udbringningsarealer:

Flere arealer udgår og et nyt areal på 1,78 ha tilgår. Samlet reduceres udbringningsarealerne fra 108 til 42 ha.

Afsætning af husdyrgødning:

Kvæggylle der ikke udbringes på husdyrbrugets arealer afsættes til biogasanlæg.

Godkendelsen er meddelt efter § 11 i husdyrloven¹.

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøredegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen².

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Peder Key Jensen
Miljømedarbejder

Tønder, den 27. maj 2016

3 VILKÅR

Følgende vilkår fra godkendelse af 19. november 2012 ophæves når denne godkendelse udnyttes:

Vilkårene 3.1.1.1. og 3.1.1.2., som fastsætter rammerne for det tilladte dyrehold.

Vilkår 3.3.10.1., som handler om reduceret fodring med reduceret råprotein. I naturlig forlængelse heraf fjernes kravet om foderkontrol i vilkår 3.2.6.1.

Vilkår 3.5.1.1., som handler om gødnings-, sprøjte- og dyrkningsfri bræmmer omkring 2 vandløb på arealer der ikke længere hører med til husdyrbruget.

Tillægsgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

- 3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Dog med den forudsætning at den udnyttelse som er påbegyndt, færdiggøres i et rimeligt tempo, hvilket normalt vil sige at den skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.
- 3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maksimalt dyrehold på 140 malkekøer (årsdyr, tung race, 10120 kg EKM) , 60 småkalve kvier og stude (årsdyr, tung race, 0-13 mdr.), 50 opdræt (årsdyr, tung race, 13-23 mdr.) og 70 tyrekalve (produceret dyr, tung race, 40-60 kg), i alt svarende til 239 DE.
- 3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført her:

Før

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	163
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (24-26 mdr.)	7
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	32

Efter

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	127
Kostald	Dybstrøelse	Malkekøer	13
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (13-23 mdr.)	50
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	60
Kalvestald	Dybstrøelse	Tyrekalve (40-60 kg)	70

3.1.1.4. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

3.2.1.1. Mindst 75 % af alt dybstrøelse på husdyrbruget skal udbringes direkte fra stald, eller alternativt køres direkte fra stald til biogasanlæg.

3.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.3.1. Ejede og forpagtede arealer

3.3.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist på bilag 1.

3.3.2. Anden afsætning af husdyrgødning

3.3.2.1. Husdyrgødning der ikke afsættes på egne arealer skal afsættes til en anden godkendt modtager (f.eks. et godkendt biogasanlæg).

3.3.2.2. Afsætning af husdyrgødning til et godkendt biogasanlæg kan helt eller delvis erstattes af anden afsætning, f.eks. udbringning på arealer der er accepteret af miljømyndigheden.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Placering af dyreholdet på ejendommen før og efter:

Før

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	163
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (24-26 mdr.)	7
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	32

Efter

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	127
Kostald	Dybstrøelse	Malkekøer	13
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (13-23 mdr.)	50
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	60
Kalvestald	Dybstrøelse	Tyrekalve (40-60 kg)	70

BAT-niveau

BAT-niveau er fastlagt ud fra miljøstyrelsens vejledning. Der er for alle dyregrupper anvendt tal for dyr i eksisterende stalde. IT-systemer husdyr-godkendelse.dk har beregnet BAT-niveauet til 1.790,85 kg N/år. Tønder Kommune har gennemgået beregningen og ikke fundet fejl i den.

BAT-redegørelse

Ansøger har fået projektet under det fastsatte BAT-niveau ved, at installere spalteskraber i kostalden og ved at 75 % af alt dybstrøelse udbringes direkte fra stald. Med disse tiltag har det ansøgte husdyrbrug en ammoniakemission på 1.788,90 kg N/år.

BAT-vurdering

Idet ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er lavere end det fastlagte BAT-niveau, vurderer vi at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik. Tønder Kommune vurderer samtidig at ansøger med spalteskraber og direkte udbringning har valgt veldokumenterede teknikker. For at sikre at BAT-niveauet overholdes er der stillet vilkår 3.2.1.1. om direkte udbringning. Krav om spalteskraber fremgår af vilkår 3.2.1.2 i den eksisterende godkendelse fra 2012.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger har oplyst at:

Gylle til biogasanlægget vil blive afhentet direkte fra den store gyllebeholder. Det bliver biogasanlægget, der afhenter gyllen, og det kommer til at foregå indenfor biogasanlæggets normale arbejdstid (forventet mellem kl. ca. 6 og 22).

Det vurderes ikke at denne ændring i gødningshåndteringen skulle give anledning til væsentlige gener.

4.2.2. Transport

Antallet af transporter forventes at ændre sig som det ses i tabellen. Det skal dog bemærkes at en del af ændringerne ikke skyldes den ansøgte ændring, men at det ikke har været korrekt angivet i den eksisterende godkendelse.

Transporter	Før antal/år	Efter antal/år
Foder	24	75
Diesel	11	5
Afhentning af døde dyr	12	12
Ind- og udlevering af dyr	24	24

Husdyrgødning	100	134
Mælketransporter	365	365
Overfladevand	N/A	148
I alt	536	763

Ansøger har indsendt følgende øvrige bemærkninger til transport:

Transporter i ansøgt drift ændres, så der er ca. 73 transporter til biogasanlæg (ca. 40 tons pr. transport) og ca. 46 transporter med gylle (gyllevogn på 25 m³).

Pt. er det maskinstation der står for udbringning af al husdyrgødning mv. Mælk afhentes pt. om formiddagen hver anden dag, men tidspunktet kan blive flyttet afhængigt af mælkebilens rute.

Overfladevand køres ud af ca. 148 gange (ca. 4.100 m² x 901 mm pr. år jf. www.klimatilpasning.dk, udbringes med gyllevogn på 25 m³).

Dybstrøelse køres ud af ca. 25 gange pr. år (ca. 368 tons pr. år svarende til ca. 626 m³, ca. 15 tons pr. læs).

Diesel er faldet til maks. 5 gange om året.

Ensilage tilkøres i snit ca. en gang om ugen og hertil kommer levering af kraftfoder, i alt ca. 75 transporter om året.

Afhentning af døde dyr og transporter af dyr er uændret.

Tønder Kommune vurderer at de ændringer det ansøgte vil medføre i transportforholdene ikke vil give anledning til væsentlige gener.

4.2.3. Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved at der installeres spalteskraber i kostalden, samt ved at 75 % af dybstrøelsen bringes direkte ud. Tiltagene er fastholdt med vilkår 3.2.1.1. om direkte udbringning. Krav om spalteskraber fremgår af vilkår 3.2.1.2 i den eksisterende godkendelse fra 2012.

Beskyttelsesniveau for ammoniak på områder omfattet af husdyrlovens § 7.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder, ligger ca. 4 km nord for anlægget. Det drejer sig om Mandbjerg Skov. Med en så stor afstand vil husdyrbruget altid overholde kravet til maksimal ammoniaknedfald idet beregningerne vil vise 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 260 m øst for husdyrbruget. Det drejer sig om en nedbrudt højmose. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberedning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,9 kg N/ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 160 m nordvest for anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev

omfattet af naturbeskyttelseslovens³ § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget er -0,2 kg N/ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Nærmeste Natura 2000-område er Mandbjerg Skov ca. 4 km nord for anlægget. Med en så stor afstand vil husdyrbruget ikke kunne påvirke naturområdet, med ammoniaknedfald.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af NBL § 3

Den samlede ammoniakemission falder som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget og ændringen vil derfor ikke via ammoniaknedfald kunne medføre en tilstandsændring på den omkringliggende § 3 natur.

4.2.4. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning⁴ og FMK-vejledningen⁵. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Enkeltbolig	0	FMK	66,59	60,26	66,59	60,26	235,86	Ja	Ja
+ Samlet bebyggelse	0	NY	120,53	86,63	120,53	86,63	919,54	Ja	Ja
+ Byzone	0	FMK	210,58	190,54	210,58	190,54	880,52	Ja	Ja

Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

Husdyrbrugets udbringningsarealer udgør i alt 42 ha. Harmonikravet til produktion på 239 dyreenheder opfyldes ved at 95 DE udbringes på egne udbringningsarealer med 2,3 DE/ha mens den overskydende husdyrgødning afsættes til biogasanlæg.

4.4. BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER

4.4.1. Bilag IV-arter

I forhold til bilag IV-arter så var konklusionen på vurderingen i godkendelsen af 19. november 2012, at det er i de vandhuller der ligger i udbringningsarealerne hvor der kan forekomme bilag IV-arter. De arealer der havde vandhuller udgår og der er ikke nogen vandhuller i det nye areal der tilgår.

Vi vurderer, at husdyrprojektet ikke vil påvirke bilag IV arter og andre fredede arter væsentligt.

4.5. NITRAT OG FOSFOR

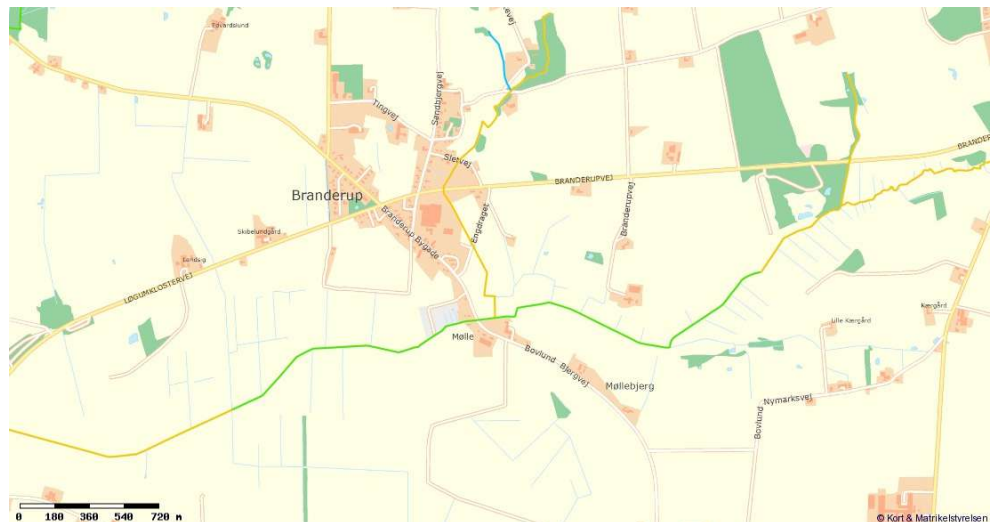
4.5.1. Nitrat og fosfor til vandløb og søer

Arealerne afvandes via Smedebæk og Brede Å til Vadehavet. De strækninger af Smedebæk, som ligger nærmest udbringningsarealerne er vurderet til at have en god økologisk tilstand. I det senere forløb afvandes Smedebæk til Brede Å, som har en god økologisk tilstand. Miljømålet for Smedebæk og den østlige del af Brede Å er at opnå en god økologisk tilstand i 2015. For den sidste del af Brede Å gælder dog, at den skal opnå et godt økologisk potentiale indtil 2015.

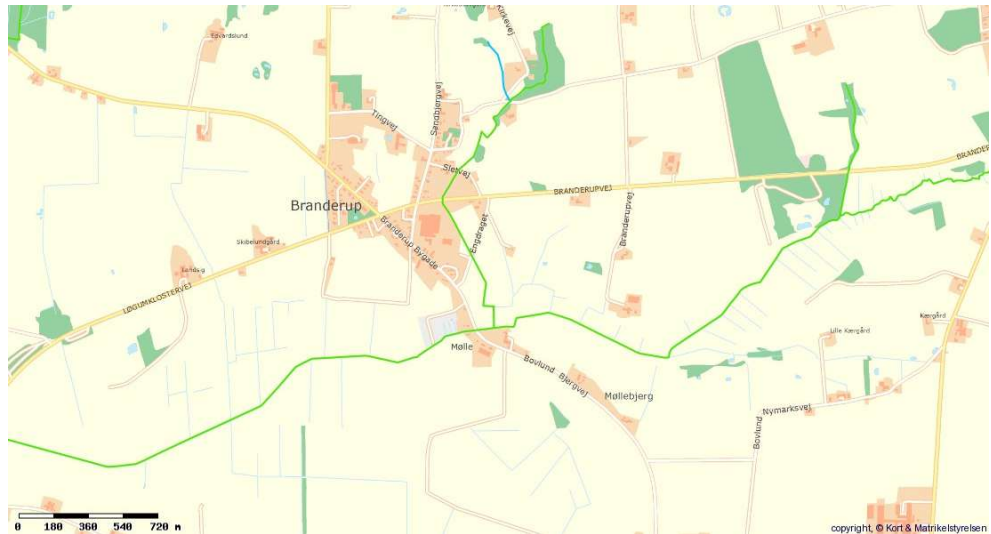
 Vandløb - Høj - økologisk tilstand

 Vandløb - God - økologisk tilstand

 Vandløb - Moderat - økologisk tilstand

Smedebæks nuværende økologisk tilstand jf. Vandplan 2010-2015

Smedebæks mål for økologisk tilstand jf. Vandplan 2010-2015

Brede Å er udpeget som EF-habitatområde H86. Habitatområdet omfatter hele Brede Å fra sammenløbet af Lobæk og Smedebæk til Ballum Sluse. Habitatområdet omfatter kun selve vandløbet. Udpegningsgrundlaget er Bæklampret, Flodlampret, Snæbel og Vandløb med vandplanter.

Hele habitatområdet er levested for snæblen, som er påvist indtil Løgumgårde. Området er også levested for Flodlampret, som er påvist i vandløbs-systemets øvre ende (Skallebæk). Bæklampret forekommer fra udløbet og ca. 8 km ind, samt syd for Åved plantage. Belastning af vandløbet med næringsstoffer synes ikke at påvirke arterne afgørende. Den manglende reproduktion for snæblen skyldes sandsynligvis primært fraværet af lave, vinteroversvømmede arealer, hvor larverne kan vokse til. Gensoning af strækningen ved Løgumkloster har muligvis forbedret Snæblens gydemuligheder.

Det er de fysiske forhold samt okker, der især har betydning for miljøtilstanden i vandløb. Projektet omfatter ikke dræningsarbejder, som kan medføre okkerbelastning af vandløbene, og projektet omfatter ikke ændringer i vandløbenes fysiske forhold.

Ingen af projektets udbringningsarealer og aftalearealer grænser op til vandløb med en hældning på over 6 grader mod den øverste kant af vandløb. Ingen af projektets udbringningsarealer og aftalearealer grænser op til habitatvandløb.

I lovgivningen er der en række bestemmelser til beskyttelse af vandløb. Ifølge vandløbslovens bestemmelser er naturlige vandløb og vandløb og søer, der i vandplanen mindst har miljømålet "god tilstand" eller "godt økologisk potentiale" bl.a. omfattet af krav om 2 m dyrkningsfri bræmmer. Derudover er der andre vandløbsstrækninger, der er omfattet af dette krav, hvilke det drejer sig om, kan ses på Tønder kommunes hjemmeside. Husdyrgødningsbekendtgørelsen foreskriver, at husdyrgødning ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for, at gødningen strømmer til søer og vandløb, herunder dræn, ved tøbrud eller regnskyl. Endvidere må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb inden

for en afstand af 20 m fra vandløbets øverste kant. Ifølge naturbeskyttelsesloven må tilstanden af § 3 vandløb og søer ikke ændres uden forudgående dispensation.

Forudsat, at husdyrbruget efterlever disse regler, vurderes det at projektet ikke vil kunne have negativ effekt på vandløbsmiljøet, herunder på udpegningsgrundlaget for habitatvandløbene.

Tønder Kommune vurderer, at det ansøgte husdyrbrugsprojekt ikke vil få væsentlig virkning på vandløb og søer, herunder på udpegningsgrundlaget for søen, gennem diffus afstrømning af nitrat og fosfor fra udbringningsarealerne til vandløbene opstrøms søen.

4.5.2. Nitrat til Vadehavet

Den danske del af Vadehavet modtager årligt ca. 9100 tons nitrat fra land, hvoraf en stor del stammer fra landbruget. Den danske del af Vadehavet er delt op i 4 Dyb, som hver har sit delopland. Tønder Kommune afvander til 3 af disse Dyb: Lister Dyb, Juvre Dyb og Knude Dyb.

Vadehavets udpegninger

Vadehavet har følgende udpegninger:

- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 (Vadehavet)
- EF-habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde).
- Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet).

Udpegningsgrundlag for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 er følgende:

Ynglefugle:

• Bramgås	• Klyde	• Sandterne
• Havørn	• Hjejle	• Splitterne
• Blå kærhøg	• Lille kobbersneppe	• Fjordterne
• Mosehornugle	• Dværgmåge	• Havterne
• Blåhals	• Hvidbrystet præstekrave	• Dværgterne
• Vandrefalk	• Almindelig ryle	

Trækfugle:

• Kortnæbbet gås	• Kikand	• Strandskade
• Grågås	• Spidsand	• Stor regnspove
• Mørkbuget knortegås	• Skeand	• Rødben
• Lysbuget knortegås	• Ederfugl	• Hvidklire
• Gravand	• Sortand	• Islandsk ryle
• Pibeand	• Strandhjejle	• Sandløber

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 78 er følgende:

Dyrearter:

• Havlampret	• Stavsild	• Odder
• Bæklampret	• Laks	• Gråsæl
• Flodlampret	• Snæbel	• Spættet sæl

Naturtyper:

- Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- Flodmundinger
- Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- Kystlaguner og strandsøer
- Større lavvandede bugter og vige
- Rev
- Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter
- Vadegræssamfund
- Strandenge
- Forstrand og begyndende klitdannelser
- Hvide klitter og vandremiler
- Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- Kystklitter med havtorn
- Kystklitter med gråris
- Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- Fugtige klitlavninger
- Indlandsklitter med lyng og visse indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- Næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- Kalkrige søer og vandhuller med kransålgler
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- Brunvandede søer og vandhuller
- Vandløb med vandplanter
- Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- Tørre dværgbusksamfund (heder)
- Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkide-lokaliteter)
- Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- Planter samfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- Riggær
- Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- Skovbevoksede tørvemoser

Baggrunden for vadehavsområdets status som Ramsarområde er dets funktion som det mest betydningsfulde opholdsområde for især svømmeænder og vadefugle i Danmark. Desuden findes et meget vigtigt fælde- og overvintringsområde for flere andefugle, herunder sortand i området.

Beskyttelsesniveau

Vand- og naturplanerne er vedtaget. Vandplanerne indeholder imidlertid ingen indsatskrav i forhold til Vadehavet, indsatsen er udskudt og det er kun de generelle virkemidler, der skal reducere udledningen af næringsstoffer. Vandplanerne vil derfor ikke i sig selv kunne lægges til grund for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Hvis udbringningsarealer ligger inden for områder der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3, er der krav om, at nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne skal begrænses ved at nedsætte husdyrtrykket og/eller ved at nedsætte nitratudvaskningen fra rodzonen ved hjælp af f.eks. ekstra efterafgrøder eller nedsat kvælstofnorm.

Nitratklasserne er udpeget baggrund af, hvilke Natura 2000 vandområder, der er særligt sårbare overfor kvælstofudledning samt hvilke afstrømningsoplønde, der pga. nedsat nitratreduktionspotentiale er i størst risiko for at belaste et Natura 2000 vandområde med udvasket nitrat fra udbringningsarealerne.

Ejendommen har arealer, der ligger i oplandet til Lister Dyb. Alle arealer ligger uden for nitratklasser. Da ingen af projektets udbringningsarealer ligger inden for nitratklasser, er der ingen krav om reduceret husdyrtryk.

Afskæringskriterier

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Afskæringskriterierne kan ses her: <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Afskæringskriterierne punkter er gennemgået i det nedenstående for husdyrbrugets arealer. Punkt 2b er ikke relevant for Vadehavet, da det ikke er karakteriseret som et lukket bassin eller som et meget lidt eutrofieret vandområde.

Arealer i oplandet til Lister Dyb

Pkt. 1: Husdyrbruget i kumulation med andre planer og projekter

Da dyretrykket har været stigende i oplandet til Lister Dyb med 3,2 % fra 2007 til 2015 jf. statsforvaltningens oversigt, må udvaskningen ikke overstige den mængde kvælstof, der udvaskes fra et planteavlbrug. Ved en tillægsgodkendelse gælder dette dog kun hvis den ansøgte ændring bidrager til en stigning, hvilket vil sige hvis kg N ab lager forøges. I denne sag forøges kg N ab lager fra 21.709 til 23.887 kg N.

I den indsendte ansøgning (76862) er der en beregning, hvor det kan ses, hvordan udvaskningen ville være, hvis der udelukkende var anvendt handelsgødning svarende til et planteavlbrug. Denne beregning viser en udvaskning på 81,5 kg N/ha. Den ansøgte ændring giver en udvaskning på 70,4 kg N/ha. Dette er under udvaskningen fra et planteavlbrug. Det er ikke anvendt virkemidler til at reducere udvaskningen.

Tønder Kommune har ikke kendskab til andre nye kilder, der ikke stammer fra husdyrproduktionen, der har betydet en stigning i nitratudvaskningen i oplandet til Lister Dyb.

På den baggrund vurderer vi, at nitratudvaskningen, fra husdyrbruget og fra andre planer og projekter, ikke er væsentlig for miljøtilstanden i dybet.

Pkt. 2a: Husdyrbruget i sig selv

Det enkelte husdyrbrug må ikke bidrage med mere end 5 % af den samlede nitratudvaskningen til Lister Dyb, der er 1.727 ton N pr. år. Dvs. det enkelte husdyrbrug ikke må udlede over 86,35 ton N pr. år, som svarer til de 5 %.

Ansøgningsskemaets beregninger viser, at den samlede mængde kvælstof, der udbringes på husdyrbrugets arealer er 23,9 ton i ansøgt drift. Afskæringskriteriet for det enkelte husdyrbrug er dermed overholdt.

Det kan hermed konkluderes, at projektet ikke medfører en skadevirkning på overfladevande, herunder på Natura 2000- områder (yngle- og rasteområder for beskyttede arter).

4.5.3. Nitrat til grundvand

Husdyrlovgivningens beskyttelsesniveau i forhold til nitratudvaskning til grundvand omfatter arealer der ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. På disse arealer gælder at nitratudvaskningen fra rodzonen ved ansøgt drift ikke må stige i forhold til nitratudvaskningen fra rodzonen ved nuværende drift, hvis udvaskningen ved ansøgt drift overstiger 50 mg nitrat pr. liter. På arealerne gælder også at krav om nitratudvaskning i vedtagne indsatsplaner skal overholdes.

Ingen af arealerne til udbringning af husdyrgødning ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

4.5.4. Fosfor til Vadehavet

Beskyttelsesniveauet (krav til fosforoverskud) i forhold til fosforoverskud gælder for arealer, der ligger inden for områder, der er udpeget som fosforklasse 1, 2 eller 3. Derudover må fosforudledningen af arealerne ikke overstige det niveau, som fremkommer ved maksimalt lovligt harmonitryk.

Vadehavet er, især på baggrund af de fysiske forhold, vurderet til at tilhøre de mindre fosforfølsomme Natura 2000 vandområder. Derfor er størstedelen af arealerne i oplandet til Vadehavet udpeget som fosforklasse 0 og her gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav.

Ingen af husdyrbrugets arealer er beliggende i fosforklasse, og det beregnede fosforoverskud overstiger ikke det overskud, der kan beregnes ved fuldt harmonitryk, hvilket betyder, at kravet til fosforoverskud på arealerne er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet til 5,5 kg P/ha/år og ved fuldt harmonitryk er det beregnet til 5,7 kg P/ha/år.

Tønder Kommune finder ikke, at beskyttelsesniveauet i forhold til fosforoverskud skal skærpes, når det generelle fosforoverskud, beregnet i it-ansøgningssystemet, er overholdt. Dette er i overensstemmelse med NMKNs afgørelser på området.

Arealerne omfatter ikke områder, der skrånede i en sådan grad mod vandløb, at der er risiko for direkte belastning af Vadehavet gennem overfladeafstrømning af husdyrgødning.

Husdyrlovgivningens regulering af fosforudledningen til Vadehavet bygger på nyeste viden.

Sammenfattende vurderer vi, at projektet ikke gennem fosfortab fra arealerne vil kunne påvirke de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Vadehavet.

5 HØRINGER

Nabo- og partshøring

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal partshøres i sagen er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 247 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fredag den 24. juni 2016.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7 BILAG

Bilag 1: Udbringningsarealer

Bilag 2: Katalog over vilkår fra godkendelse og tillægsgodkendelse

8 REFERENCER

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3/7 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 1. maj 2007

³ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3/7 2013 om naturbeskyttelse med seneste ændringer.

⁴ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

⁵ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

Bilag 1

Udbringningsarealer

Urbansplanavdelning
Barnrikegatan 97, 6533 Bromsele
ABNömråd: 1:4000

Bilag 2

Katalog over vilkår fra godkendelse og tillægsgodkendelse

3 VILKÅR fra godkendelse af 19/11 2012

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.1.1.4. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være gjort bekendt med godkendelsens indhold og betingelser.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stald og anlæg

3.2.1.1. Der skal i alle stalde med dybstrøelse og fast gødning, bruges rigeligt med strøelse, samt foretages en passende udskiftning af strøelse, således at der sikres en tør overflade på gødningsmåtten.

3.2.1.2. Samtlige stalde med spaltegulv skal etableres med skraber i gangarealer.

Gangarealer skal skrubes hver fjerde time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, kan skrabning undlades såfremt der skrubes lige efter dyrene er ude af stalden.

Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 7 dage.

Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.2.2. Landskabelige hensyn

3.2.2.1. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger/anlæg.

3.2.3. **Energiforbrug**

3.2.3.1. Anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal fremgå af egenkontroljournalen.

3.2.3.2. Der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når eksisterende er udtjente dog senes i år 2014.

3.2.4. **Vandforbrug**

3.2.4.1. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes så vandspild minimeres.

3.2.5. **Affald**

3.2.5.1. Hvis der opbevares spildolie og andet flydende farligt affald, skal det opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.

3.2.5.2. Hvis der opbevares fast farligt affald skal det opbevares indendørs på fast og tæt bund.

3.2.6. **Management og egenkontrol**

3.2.6.1. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:

- Dyreholdets størrelse (årsproduktion).
- Forbrug af el, olie, vand og brændstof.
- Service på mælkekøleanlæg
- Drift af skrabere jf. vilkår 3.2.1.2.

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

3.3. **FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG**

3.3.1. **Gødningsopbevaring og -håndtering**

3.3.1.1. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

3.3.1.2. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn og hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.

3.3.2. **Spildevand**

- 3.3.2.1. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.

3.3.3. **Transport**

- 3.3.3.1. Senest 2 timer efter transport på offentlig vej, skal vejene være rengjorte for jord m.m.

3.3.4. **Driftsforstyrrelser og uheld**

- 3.3.4.1. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt.
- 3.3.4.2. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som beskriver, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre forurening af miljøet.
Oplæg til beredskabsplan skal være indsendt til kommunen senest et halvt år efter godkendelsen er taget i brug.
- 3.3.4.3. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 3.3.4.4. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.
- 3.3.4.5. Den eksisterende gyllebeholder fra 1994 må kun anvendes til opbevaring af ensilagesaft og overfladevand fra ensilagepladser.
Dette vilkår skal være opfyldt senest 2 måneder efter godkendelsen er taget i brug.
- 3.3.4.6. Afløbssystemet fra den nuværende ensilageplads skal forbedres så det lever op til bestemmelserne for afløb ved nyanlæg af ensilagepladser.
Dette vilkår skal være opfyldt senest 4 måneder efter godkendelsen er taget i brug.
- 3.3.4.7. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende skal det opbevares i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område hvor beholderne står skal udformes således at den flydende væske tilbageholdes hvis der sker uheld med beholderne.

3.3.4.8. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller vandforsyning med kontraventil.

3.3.5. **Støj**

3.3.5.1. Driften må ikke give anledning til væsentlige støjgener uden for ejendommens areal. Ved vurderingen af støjgeners væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A). Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

3.3.6. **Skadedyr**

3.3.6.1. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

3.3.6.2. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

3.3.7. **Kemikalier og pesticider**

3.3.7.1. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.

3.3.8. **Olie og brændstof**

3.3.8.1. På fyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.

3.3.8.2. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

3.3.9. **Ensilage**

3.3.9.1. Markstakke med ensilage skal placeres min. 100 meter fra nabobeboelse.

3.3.9.2. Markstakke med ensilage må ikke placeres samme sted hvert år. Der skal gå mindst 5 år før ensilagen må placeres samme sted.

3.3.10. **Foder**

3.3.11. **Lys**

3.3.11.1. Mellem solnedgang og solopgang skal porte til maskinhuse og lader holdes lukkede, for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarig ved ind- og udkørsel.

3.3.12. **Husdyrbrugets ophør**

3.3.12.1. Ved husdyrbrugets ophør ryddes ejendommen for husdyrgødning, affald, døde dyr, spildevand, foder mv.

3.3.13. **Ammoniak**

Reduktion af ammoniakemission er sikret med vilkår 3.2.1.1. og 3.3.10.1.

3.3.14. **Lugt**

3.3.14.1. Stalde, anlæg og udenomsarealer skal renholdes, så der ikke opstår væsentlige støv- og lugtgener udenfor ejendommens grund.

3.3.14.2. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis efterleves.

3.3.15. **Støv**

3.3.15.1. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

3.4. **HUSDYRBRUGETS AREALER**

3.4.1. **Ejede og forpagtede arealer**

3.4.1.2. Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer må tilføres affaldsprodukter til jordbrugsformål (f.eks. spildevandsslam). Arealerne må ikke tilføres anden husdyrgødning end den husdyrgødning, der fremgår af den elektroniske ansøgning. Undtaget er dog afgasset gylle, idet det forudsættes, at total kg N og total kg P jf. IT-ansøgningens gødningsregnskab ikke overskrides, og at kvælstofudnyttelsesprocenten ikke bliver mindre end den, der er regnet med i IT-ansøgningen.

3 VILKÅR fra godkendelse af 27/5 2016

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

- 3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Dog med den forudsætning at den udnyttelse som er påbegyndt, færdiggøres i et rimeligt tempo, hvilket normalt vil sige at den skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.
- 3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maximalt dyrehold på 140 malkekøer (årsdyr, tung race, 10120 kg EKM) , 60 småkalve kvier og stude (årsdyr, tung race, 0-13 mdr.), 50 opdræt (årsdyr, tung race, 13-23 mdr.) og 70 tyrekalve (produceret dyr, tung race, 40-60 kg), i alt svarende til 239 DE.
- 3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført her:

Før

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	163
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (24-26 mdr.)	7
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	32

Efter

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Malkekøer	127
Kostald	Dybstrøelse	Malkekøer	13
Kostald	Sengestald med spalte, kanal, bagskyl eller ringkanal.	Opdræt (13-23 mdr.)	50
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-5 mdr.)	60
Kalvestald	Dybstrøelse	Tyrekalve (40-60 kg)	70

3.1.1.4. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

3.2.1.1. Mindst 75 % af alt dybstrøelse på husdyrbruget skal udbringes direkte fra stald, eller alternativt køres direkte fra stald til biogasanlæg.

3.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.3.1. Ejede og forpagtede arealer

3.3.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist på bilag 1.

3.3.2. Anden afsætning af husdyrgødning

3.3.2.1. Husdyrgødning der ikke afsættes på egne arealer skal afsættes til en anden godkendt modtager (f.eks. et godkendt biogasanlæg).

3.3.2.2. Afsætning af husdyrgødning til et godkendt biogasanlæg kan helt eller delvis erstattes af anden afsætning, f.eks. udbringning på arealer der er accepteret af miljømyndigheden.